

NĂNG LỰC GIÁM SÁT CỦA CÁC CHỦ THỂ TRONG HOẠT ĐỘNG GIÁM SÁT CỦA HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN TỈNH BÌNH PHƯỚC - THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

THS. VŨ THANH NGŨ¹⁾

Tóm tắt: Trên cơ sở đánh giá hoạt động giám sát của các chủ thể Hội đồng nhân dân tỉnh Bình Phước, bài viết phân tích một số giải pháp nâng cao năng lực các chủ thể thực hiện giám sát (Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, các ban của Hội đồng nhân dân tỉnh, tổ đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh và đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh), qua đó nâng cao hiệu lực, hiệu quả hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh Bình Phước.

Từ khóa: giám sát; Hội đồng nhân dân tỉnh; tỉnh Bình Phước

1. Đặt vấn đề

Hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh có ý nghĩa hết sức quan trọng, thể hiện vai trò là cơ quan quyền lực của nhà nước ở địa phương, đại diện cho ý chí, nguyện vọng và quyền làm chủ của nhân dân. Nhận thức rõ vai trò, vị trí của hoạt động giám sát, thời gian qua, hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh Bình Phước đã từng bước được đẩy mạnh, chất lượng, hiệu lực được nâng lên. Nội dung giám sát đã tập trung vào nhiều vấn đề bức xúc trong các lĩnh vực của đời sống xã hội, góp phần phát triển kinh tế - xã hội, bảo đảm quốc phòng, an ninh, trật

tự an toàn xã hội và nâng cao hiệu lực, hiệu quả quản lý nhà nước tại địa phương.

Tuy nhiên, hoạt động giám sát của các chủ thể giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh Bình Phước vẫn chưa đáp ứng được yêu cầu, đòi hỏi trong giai đoạn hiện nay. Vì vậy, cần đánh giá đúng kết quả hoạt động giám sát của các chủ thể để có giải pháp nâng cao năng lực chủ thể giám sát, góp phần nâng cao hiệu quả giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh Bình Phước.

2. Thực trạng hoạt động giám sát của các chủ thể trong Hội đồng nhân dân tỉnh

* Về kết quả đạt được

Một là, hoạt động xem xét báo cáo của các ban và đại biểu tại các kỳ họp thường lệ của Hội đồng nhân dân tỉnh được thực hiện nghiêm túc, đúng quy định của pháp luật

¹⁾ Hội đồng nhân dân tỉnh Bình Phước

Các báo cáo về tình hình kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh và phương hướng, nhiệm vụ ở Bình Phước được thực hiện theo định kỳ 6 tháng và 01 năm. Thông qua hoạt động xem xét các báo cáo của các ban và đại biểu, Hội đồng nhân dân tỉnh đã có trên 210 ý kiến đề nghị Ủy ban nhân dân tỉnh xem xét điều chỉnh, bổ sung, trong đó có 168 ý kiến được Ủy ban nhân dân tỉnh tiếp thu. Đối với tờ trình và dự thảo nghị quyết do Ủy ban nhân dân tỉnh trình, các ban của Hội đồng nhân dân tỉnh có 141 nội dung thẩm tra và được Ủy ban nhân dân tỉnh giải trình, tiếp thu 128 nội dung, bảo lưu 13 nội dung⁽¹⁾.

Theo kết quả điều tra, việc xem xét báo cáo công tác của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, các ban của Hội đồng nhân dân tỉnh, Ủy ban nhân dân tỉnh, Tòa án nhân dân tỉnh, Viện kiểm sát nhân dân tỉnh, Cục Thi hành án dân sự tỉnh được đánh giá rất cao (tốt chiếm tỷ lệ 86,4%, khá chiếm tỷ lệ 13,6%⁽²⁾). Việc xem xét báo cáo của Ủy ban nhân dân tỉnh về kinh tế - xã hội; thực hiện ngân sách nhà nước, quyết toán ngân sách nhà nước của địa phương; công tác phòng, chống tham nhũng; thực hành tiết kiệm, chống lãng phí; công tác phòng, chống tội phạm và vi phạm pháp luật; việc giải quyết khiếu nại, tố cáo và kiến nghị của cử tri cũng được đánh giá cao (tốt chiếm tỷ lệ 64,4%; khá chiếm tỷ lệ 35,6%⁽³⁾). Việc xem xét, cho ý kiến của các ban và đại biểu Hội đồng nhân dân đã giúp Ủy ban nhân dân tỉnh, các sở, ngành xây dựng dự thảo nghị quyết đúng pháp luật, bảo đảm hiệu quả, có tính khả thi, phù hợp tình hình thực tế địa phương.

Hai là, hoạt động giám sát chuyên đề của Thường trực Hội đồng nhân dân và các ban của Hội đồng nhân dân được thực hiện chặt chẽ

Căn cứ chương trình giám sát đã được Hội đồng nhân dân tỉnh thông qua, Thường trực Hội đồng nhân dân, các ban của Hội đồng nhân dân tỉnh đã xây dựng chương trình, ban hành quyết định thành lập đoàn giám sát chuyên đề kèm theo kế hoạch cụ thể, xác định đối tượng, phạm vi, nội dung, thành phần đoàn giám sát và cơ quan, tổ chức, cá nhân chịu sự giám sát, đề

cương chi tiết cho từng địa phương, đơn vị. Từ năm 2016 - 2019, Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh giám sát 07 chuyên đề, các ban của Hội đồng nhân dân tỉnh giám sát 73 chuyên đề, trong đó có một số nội dung nổi bật sau:

- Công tác quy hoạch, thu hồi đất, đền bù, giải tỏa, bồi thường, cấp đất tái định cư, tái định canh cho nhân dân đối với một số dự án trên địa bàn tỉnh; một số dự án đã quy hoạch kéo dài nhưng chưa thực hiện (năm 2017); việc chấp hành pháp luật về môi trường tại các khu, cụm công nghiệp (năm 2018)... do Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh giám sát.

- Tình hình thanh quyết toán vốn đầu tư từ ngân sách nhà nước; việc cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất; việc đầu tư xây dựng, quản lý, khai thác các công trình cấp, thoát nước; việc chấp hành công pháp luật trong công tác quản lý, khai thác khoáng sản do Ban Kinh tế - Ngân sách giám sát.

- Công tác quản lý nhà nước về lao động trong các khu công nghiệp; tình hình triển khai và kết quả thực hiện Quyết định số 1555/QĐ-TTg ngày 17/10/2012 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình hành động quốc gia vì trẻ em giai đoạn 2012 - 2020; khảo sát về thực trạng nguồn nhân lực và các chính sách thu hút, ưu đãi nguồn nhân lực ngành y tế trên địa bàn Tỉnh; về tình hình thực hiện công tác quy hoạch phát triển giáo dục và đào tạo; việc thực hiện Quyết định số 1722/QĐ-TTg ngày 02/9/2016 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình mục tiêu quốc gia Giảm nghèo bền vững giai đoạn 2012 - 2020 do Ban Văn hóa - Xã hội giám sát.

- Công tác quản lý đất đai và cấp giấy chứng nhận quyền sử dụng đất trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số (năm 2017); việc tổ chức, triển khai thực hiện Quyết định số 449/QĐ-TTg ngày 12/3/2013 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chiến lược công tác dân tộc đến năm 2020; công tác đào tạo nghề cho lao động là người dân tộc thiểu số ở nông thôn trên địa bàn Tỉnh... do Ban Dân tộc giám sát.

- Công tác cải cách hành chính (năm 2017);

giải quyết các kiến nghị của cử tri (năm 2018); việc thực hiện quy chế dân chủ ở xã, phường, thị trấn (năm 2018); việc tuân theo pháp luật trong công tác thi hành án dân sự; về công tác phòng, chống buôn lậu, hàng gian, hàng giả và gian lận thương mại trên địa bàn Tỉnh do Ban Pháp chế giám sát.

Sau các cuộc giám sát, khảo sát, Thường trực Hội đồng nhân dân, các ban của Hội đồng nhân dân tỉnh đều có những đề nghị cụ thể đối với các đơn vị chịu sự giám sát, các đơn vị có liên quan, kiến nghị phù hợp với Ủy ban nhân dân tỉnh. Qua kiến nghị của Thường trực Hội đồng nhân dân, các ban của Hội đồng nhân dân tỉnh, Ủy ban nhân dân tỉnh đã trình Hội đồng nhân dân tỉnh ban hành một số nghị quyết. Nội dung các nghị quyết cơ bản bám sát với tình hình thực tế địa phương và có tính khả thi cao, đem lại hiệu quả thiết thực, góp phần ổn định chính trị, phát triển kinh tế - xã hội và nâng cao đời sống nhân dân.

Ba là, hoạt động giám sát của đại biểu và tổ đại biểu tại hội nghị chất vấn, phiên giải trình của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh được thực hiện có trọng tâm, trọng điểm

Ngày từ đầu nhiệm kỳ, Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh đã thực hiện việc chất vấn giữa hai kỳ họp Hội đồng nhân dân. Trên cơ sở ý kiến của đại biểu Hội đồng nhân dân, cử tri và dư luận xã hội, Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh đã lựa chọn và quyết định chất vấn đối với thủ trưởng một số cơ quan, đơn vị. Cụ thể: (1) Chất vấn Giám đốc Sở Tài nguyên và Môi trường về việc xử lý rác thải sinh hoạt và công tác quản lý nhà nước về khai thác tài nguyên khoáng sản; (2) Chất vấn Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo về hiệu quả việc thực hiện thí điểm mô hình trường học mới VNEN; (3) Chất vấn Giám đốc Sở Y tế về tỷ lệ bác sĩ/vận dân chưa đạt so với kế hoạch đề ra, giải pháp để hoàn thành chỉ tiêu theo lộ trình Nghị quyết Đại hội Đảng bộ tỉnh lần thứ X, nhiệm kỳ 2015 - 2020; tình hình kiểm tra, kiểm soát, công tác phối hợp và quản lý về vệ sinh an toàn thực phẩm; (4) Chất vấn Giám đốc Sở Nông nghiệp và Phát triển nông thôn về hệ thống

kênh mương, thủy lợi nội đồng của Tỉnh và việc thực hiện các nguồn vốn hỗ trợ của Trung ương trong công tác khắc phục hạn hán.

Từ năm 2016 - 2019, Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh luôn thực hiện nghiêm túc các quy định trong việc duy trì phiên họp Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, trong đó đã thực hiện 03 phiên giải trình với một số nội dung được đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh và cử tri quan tâm. Cụ thể như kết quả thực hiện Nghị quyết của Hội đồng nhân dân tỉnh về thu, chi ngân sách nhà nước năm 2016 và Kế hoạch phân bổ dự toán ngân sách nhà nước năm 2017; tình hình thực hiện giải ngân vốn đầu tư công năm 2017 (tháng 4/2017); việc xử lý các dự án sử dụng vốn ngân sách nhà nước (vốn trong nước) có tỷ lệ giải ngân thấp so với kế hoạch được giao (tháng 9/2017); tình hình thực hiện các dự án trọng điểm và việc xử lý nợ đọng thuế (tháng 5/2018).

Nội dung các phiên giải trình được Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh lựa chọn đều bao gồm là những vấn đề nhiều đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh và cử tri quan tâm. Tại các phiên giải trình, Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh đã yêu cầu làm rõ nguyên nhân chậm giải quyết, trách nhiệm của tổ chức, cá nhân liên quan, từ đó yêu cầu cơ quan, đơn vị, cá nhân giải quyết dứt điểm trong thời gian nhất định.

Có thể nói, hoạt động chất vấn và tra lời chất vấn là một trong những nội dung trọng tâm của giám sát tại kỳ họp, luôn được quan tâm, bố trí thời gian hợp lý, ngày càng đổi mới và đi vào chiều sâu, thực chất hơn. Hoạt động chất vấn của các chủ thể của Hội đồng nhân dân ngày càng trở thành công cụ giám sát mạnh mẽ và hiệu quả.

Để phát huy quyền chất vấn, trước mỗi kỳ họp Hội đồng nhân dân tỉnh, Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh yêu cầu đại biểu chuyên trách các Ban của Hội đồng nhân dân tỉnh và các tổ đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh thông qua kết quả giám sát, thăm tra, tiếp xúc cử tri lựa chọn nội dung chất vấn và gửi về Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh để tổng hợp trình kỳ họp. Trách nhiệm của đại biểu và chất lượng nội dung câu hỏi chất vấn và tra lời chất vấn

ngày càng được nâng lên; không khí làm việc của phiên chất vấn tại kỳ họp mang tính xây dựng, làm rõ người, rõ việc, tập trung vào những vấn đề được cử tri và đại biểu quan tâm, như tình hình phát triển kinh tế - xã hội, quốc phòng, an ninh, thi hành pháp luật, thực hiện chính sách an sinh xã hội, vấn đề tranh chấp đất đai, đền bù giải phóng mặt bằng, đầu tư xây dựng cơ bản, trật tự an toàn giao thông...

*** Về hạn chế**

Thứ nhất, hoạt động giám sát chuyên đề của Thường trực Hội đồng nhân dân và các ban có lúc chưa thực hiện đầy đủ chức năng, nhiệm vụ theo quy định

Hiện nay, Hội đồng nhân dân tỉnh mới chỉ đưa lên Trang thông tin điện tử về nghị quyết chương trình giám sát hằng năm; quyết định thành lập đoàn giám sát cũng như kế hoạch giám sát của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, các ban của Hội đồng nhân dân tỉnh chỉ được ban hành trên hệ thống mạng nội bộ của các cơ quan, đơn vị có liên quan đến hoạt động giám sát. Sau khi tiến hành giám sát, Hội đồng nhân dân tỉnh tổ chức cuộc họp toàn thể giữa chủ thể giám sát và các đối tượng chịu sự giám sát để thông nhất báo cáo. Tuy nhiên, sau khi ban hành cũng chỉ gửi đến các cơ quan có liên quan, chưa thực hiện việc công khai trên trang thông tin điện tử và phương tiện thông tin đại chúng để thông báo rộng rãi.

Bên cạnh đó, việc báo cáo hoạt động giám sát của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, các ban của Hội đồng nhân dân tỉnh qua các phương tiện thông tin đại chúng chưa được đánh giá cao. Cụ thể: đánh giá của đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh chiếm 22%; đánh giá của đối tượng chịu sự giám sát chiếm 15,7%; đánh giá của đại biểu Hội đồng nhân dân cấp huyện, cấp xã chiếm 10,5%⁽⁴⁾.

Chất lượng hoạt động và kết quả giám sát một số chuyên đề có lúc chưa đạt hiệu quả cao. Một số ủy viên các ban của Hội đồng nhân dân tỉnh hoạt động chưa đồng đều, tỷ lệ đại biểu ở các cơ quan quản lý nhà nước còn cao. Một số đại biểu còn nề nang, ngại và chậm khi thực hiện

giám sát. Chưa thực hiện việc mời các chuyên gia tham gia vào thành phần đoàn giám sát; một số ủy viên kiêm nhiệm của các ban chưa thường xuyên tham gia các hoạt động giám sát. Công tác tham mưu hoạt động giám sát của một số chuyên viên giúp việc các ban của Hội đồng nhân dân tỉnh còn hạn chế về năng lực, chưa đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ đặt ra.

Thứ hai, hoạt động giám sát của tổ đại biểu và đại biểu chưa được phát huy, một số đại biểu chưa nắm rõ các quy định của pháp luật về hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh

Hoạt động chất vấn, giải trình tại các phiên họp của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh và tại kỳ họp Hội đồng nhân dân tỉnh vẫn chỉ tập trung vào một số đại biểu tích cực, tâm huyết. Số đại biểu thực hiện quyền chất vấn chưa nhiều, chưa đều, chủ yếu là tại kỳ họp từ 7% đến 10%. Nhiều đại biểu chưa thực hiện quyền chất vấn. Một số đại biểu khi tiến hành chất vấn chưa phát huy hết vai trò, trách nhiệm, thiếu kỹ năng chất vấn, có lúc đặt vấn đề chưa thật sự sâu sắc. Công tác theo dõi, đôn đốc và giám sát việc thực hiện những vấn đề đã hứa của các cơ quan sau phiên chất vấn, giải trình còn thiếu kịp thời, chưa sâu sát.

Hoạt động giám sát của đại biểu trong việc giải quyết khiếu nại, tố cáo, kiến nghị của công dân chưa thật sự hiệu quả, mới chỉ dừng lại ở việc nhận đơn và chuyển đơn. Việc theo dõi, đôn đốc giải quyết chưa được thực hiện thường xuyên (tốt chỉ chiếm 8,9%, khá chiếm 82,1%⁽⁵⁾), chưa có đại biểu thực hiện chương trình giám sát riêng theo quy định. Do đó, hoạt động giám sát độc lập của từng đại biểu chưa được thực hiện.

Bên cạnh đó, các tổ đại biểu cũng chưa tổ chức các đợt giám sát chuyên đề tại địa phương để đại biểu thực hiện hoạt động giám sát theo quy định. Tổ trưởng, tổ phó các tổ đại biểu đều hoạt động kiêm nhiệm, đa số các thành viên công tác tại các cơ quan, đơn vị với tính chất công việc và vị trí công tác khác nhau, nên khó khăn trong việc tổ chức các hoạt động Hội đồng nhân dân tỉnh nói chung và hoạt động giám sát nói riêng. Việc giải quyết, trả lời các kiến nghị

của cử tri và giải quyết đơn, thư khiếu nại của công dân và những vấn đề liên quan đến quyền, lợi ích hợp pháp của tổ chức, cơ quan, công dân mới chỉ dừng lại ở yêu cầu hoặc kiến nghị. Điều này làm ảnh hưởng không nhỏ đến hiệu quả thực hiện các kiến nghị của Hội đồng nhân dân tỉnh.

Mặc dù, các đại biểu cơ bản nắm được quy định của pháp luật về giám sát của Hội đồng nhân dân, song nhiều đại biểu chưa hiểu đúng về hoạt động giám sát: vẫn còn 1,7% đại biểu chưa hiểu đúng quy định về chủ thể giám sát; có 5,1% đại biểu chưa hiểu đúng về nội dung các hoạt động giám sát; và nguyên tắc hoạt động giám sát, số đại biểu hiểu sai khi cho rằng hoạt động giám sát có nguyên tắc dân chủ, giám sát thực tiễn chiếm đến 30,5%, có nguyên tắc đi vào những vấn đề khó khăn, bức xúc chiếm 22%, có 35,3% đại biểu được khảo sát hiểu sai về thẩm quyền giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh⁽⁶⁾.

Có thể thấy, một số đại biểu chưa thật sự nắm vững các quy định liên quan đến hoạt động giám sát và hiểu chưa đúng, mặc dù đã được tập huấn nhiều lần, từng tham gia các hoạt động của hội đồng nhân dân nói chung và hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh nói riêng.

Thứ ba, việc tổ chức hoạt động chất vấn, giải trình tại các phiên họp của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh và tại kỳ họp có lúc còn mang tính hình thức

Hoạt động xem xét báo cáo tại kỳ họp với nhiều nội dung, phạm vi rộng, đòi hỏi phải giám sát một cách toàn diện, bao quát các hoạt động quản lý nhà nước trên tất cả các lĩnh vực ở địa phương. Khi xem xét, đánh giá báo cáo công tác thì Hội đồng nhân dân tỉnh phải đánh giá cả về chất lượng và hiệu quả hoạt động của các cơ quan có liên quan trong việc thực hiện nhiệm vụ, chức năng được giao. Như vậy, để đánh giá một cách thực chất, đòi hỏi Hội đồng nhân dân tỉnh phải thực hiện khối lượng công việc và phải thu thập dung lượng thông tin rất lớn. Trong khi đó, một số vấn đề quan trọng cần được chú trọng như việc đầu tư, cải cách hành chính, việc giải quyết đơn, thư khiếu nại, tố cáo của công dân,... chưa được tập trung

đúng mức, dẫn đến hiệu quả giám sát qua việc xem xét báo cáo tại kỳ họp có lúc chưa cao. Công tác giám sát qua việc xem xét báo cáo của Ủy ban nhân dân tỉnh về việc giải quyết khiếu nại, tố cáo và kiến nghị của cử tri là một trong những nhiệm vụ quan trọng của Hội đồng nhân dân tỉnh, nhưng cũng là công việc quá tải cho tất cả đại biểu, Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, các ban của Hội đồng nhân dân tỉnh.

Một số cơ quan chậm gửi tài liệu so với thời gian quy định, gây khó khăn cho công tác thẩm tra của các ban và gửi tài liệu đến đại biểu để nghiên cứu trước kỳ họp. Việc tổ chức hoạt động chất vấn, giải trình tại các phiên họp của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh và tại kỳ họp Hội đồng nhân dân tỉnh có lúc còn mang tính hình thức.

Thứ tư, công tác theo dõi, đôn đốc việc thực hiện các kiến nghị, đề xuất sau giám sát của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh và các ban còn hạn chế

Trong quá trình thực hiện chức năng, nhiệm vụ nói chung, hoạt động giám sát nói riêng, Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, các ban đã đưa ra nhiều kiến nghị, đề xuất đúng quy định pháp luật, phù hợp tình hình thực tế của các cơ quan, đơn vị, địa phương. Tuy nhiên, việc theo dõi, đôn đốc thực hiện của chủ thể giám sát chưa thường xuyên, kịp thời nên việc thực hiện các kiến nghị sau giám sát còn chậm. Bên cạnh đó, những trường hợp không thực hiện, thực hiện chậm hoặc thực hiện chưa nghiêm túc nhưng Hội đồng nhân dân tỉnh, Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, các ban vẫn không thể xử lý, do chưa có quy định cụ thể hoặc còn né nạng đối với người đứng đầu các cơ quan, tổ chức, cá nhân chịu sự giám sát.

3. Nâng cao năng lực giám sát của các chủ thể thực hiện giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh

Thứ nhất, nâng cao năng lực và hiệu quả giám sát của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh

Hiện nay, cơ cấu tổ chức của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh gồm: Chủ tịch (kiêm nhiệm), 02 phó chủ tịch hoạt động chuyên trách, các

ủy viên là trưởng các ban và chánh văn phòng. Với cơ cấu tổ chức này đã phần nào ảnh hưởng đến chất lượng, hiệu quả công việc thuộc thẩm quyền. Do vậy, để nâng cao năng lực và hiệu quả hoạt động giám sát của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, cần chú ý *một số vấn đề* sau:

- Tiếp tục thực hiện Hướng dẫn số 38-HD/BTCTW ngày 31/01/2016 của Ban Tổ chức Trung ương về *công tác nhân sự đại biểu Quốc hội khóa XIV và đại biểu Hội đồng nhân dân các cấp nhiệm kỳ 2016 - 2021*. Hướng dẫn quy định: trong 02 phó chủ tịch Hội đồng nhân dân tỉnh, có 01 là ủy viên Ban Thường vụ Tỉnh ủy và 01 là tỉnh ủy viên. Thực hiện tốt cơ cấu này sẽ tạo ra sự cân xứng và phù hợp trong cơ cấu Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh so với Ủy ban nhân dân tỉnh.

- Cần tăng số lượng thành viên của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh hoạt động chuyên trách, nhằm đảm đương nhiệm vụ điều hành công việc của Hội đồng nhân dân tỉnh nói chung và hoạt động giám sát nói riêng. Thực hiện tốt công tác chỉ đạo, điều hành, phối hợp và phân định rõ ràng về thẩm quyền giám sát của Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, các ban đề vừa thực hiện tốt công tác phối hợp chỉ đạo, vừa tăng cường tính chủ động, độc lập trong thực hiện chức năng giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh.

Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh phải chủ động, sáng tạo tìm ra biện pháp hợp lý để đẩy mạnh hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh. Cần chỉ đạo, điều hòa, phối hợp với các ban hợp lý trong công tác giám sát, tiếp công dân nhằm bảo đảm pháp luật và nghị quyết của Hội đồng nhân dân tỉnh được thực hiện nghiêm chỉnh, góp phần tháo gỡ kịp thời những khó khăn, vướng mắc cho cơ sở, động viên, khuyến khích cơ sở phát huy những mặt tốt và chỉ ra những sai sót cần kịp thời sửa chữa để tạo mối quan hệ tốt và gắn bó giữa Hội đồng nhân dân tỉnh và các cơ quan, tổ chức, cá nhân chịu sự giám sát.

Thứ hai, nâng cao năng lực giám sát của đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh

Để công tác này đạt kết quả cao, việc chọn cử người tham gia ứng cử đại biểu Hội đồng

nhân dân tỉnh phải được thực hiện nghiêm túc, theo đúng quy trình, quy định. Đối mới cơ cấu đại biểu theo hướng giảm tỷ lệ đại biểu là cán bộ quản lý ở cơ quan nhà nước, tăng tỷ lệ đại biểu hoạt động chuyên trách, bảo đảm tính đại diện thực sự. Đại biểu phải là những người tiêu biểu cho lĩnh vực hoạt động, ngành, giới, tầng lớp nhân dân, độ tuổi.

Cần tăng cường bồi dưỡng kiến thức, kỹ năng, nâng cao năng lực hoạt động của đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh. Sau ký hợp thứ nhất, cần cung cấp đầy đủ, kịp thời các thông tin, tài liệu, văn bản quản lý nhà nước có liên quan trực tiếp đến tổ chức, hoạt động của Hội đồng nhân dân tỉnh, chính sách kinh tế - xã hội, các tài liệu nghiệp vụ có liên quan đến lĩnh vực công tác cho đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh. Định kỳ hàng năm (nhất là những năm đầu nhiệm kỳ của Hội đồng nhân dân tỉnh), cần tổ chức bồi dưỡng, tập huấn cho đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh. Biên soạn và cung cấp tài liệu tập huấn tập trung vào những vấn đề cụ thể, thiết thực.

Chương trình bồi dưỡng, tập huấn phải giảm tải về lý thuyết, chú trọng đến việc thực hành, đoái quát và tổng hợp được những kinh nghiệm cho đại biểu hướng dẫn; tăng cường các bài tập xử lý tình huống trong hoạt động thực tiễn trên các lĩnh vực, nhất là hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh. Nội dung bồi dưỡng, tập huấn tập trung vào các vấn đề như chức năng, nhiệm vụ, quyền hạn của đại biểu; kiến thức về pháp luật để giúp đại biểu hiểu rõ về Hội đồng nhân dân tỉnh và vị trí, vai trò, trách nhiệm của mình; Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015; Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và Hội đồng nhân dân năm 2015; kiến thức quản lý nhà nước trên các lĩnh vực, ... Đặc biệt là các kiến thức phục vụ hoạt động giám sát của đại biểu như chất vấn, giám sát, ... Bên cạnh đó, Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh cần định kỳ tổ chức các đợt nghiên cứu thực tế, trao đổi kinh nghiệm trong và ngoài Tỉnh cho đại biểu.

Tăng cường tổ chức các hội nghị chuyên đề, hội thảo cấp tỉnh ở từng lĩnh vực cụ thể, tạo điều kiện cho các đại biểu tiếp cận cơ sở khoa học và

nhận thức sâu hơn về các vấn đề phục vụ công tác. Các đại biểu cần tăng cường đi thực tế tại địa phương, theo dõi giám sát các cơ quan chức năng trong việc thực hiện quy định của pháp luật, nghị quyết của Hội đồng nhân dân tỉnh, việc trả lời, giải quyết các ý kiến, kiến nghị của cử tri; nghiên cứu sớm các tài liệu, văn bản trình tại các kỳ họp Hội đồng nhân dân tỉnh để tham gia ý kiến thảo luận có chất lượng; tích cực tham gia các hoạt động giám sát, hoạt động tiếp xúc cử tri theo quy định...

Thứ ba, nâng cao năng lực giám sát của các ban Hội đồng nhân dân tỉnh

- Kiện toàn tổ chức, bộ máy các ban, bảo đảm đủ số lượng trưởng ban và các phó trưởng ban và được bố trí ổn định xuyên suốt trong nhiệm kỳ. Quy định rõ số lượng ủy viên các ban, số lượng tối thiểu để bảo đảm tính thống nhất chung trong thực hiện giữa các địa phương, bảo đảm tính hiệu quả trong thực hiện chức năng, nhiệm vụ của các ban Hội đồng nhân dân tỉnh đã được quy định.

- Xây dựng cơ cấu các ban, bảo đảm tiêu chuẩn đại biểu. Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015 quy định rõ, cụ thể về tiêu chuẩn đại biểu, nhưng trong thực tiễn, ngoài việc bảo đảm các tiêu chuẩn đại biểu, còn phải giải quyết hợp lý mối quan hệ giữa cơ cấu và chất lượng đại biểu. Phải vừa bảo đảm cơ cấu, thành phần hợp lý, vừa bảo đảm chất lượng đại biểu - đây là yêu cầu khách quan, cần thiết, quyết định tính chất và chất lượng hoạt động của Hội đồng nhân dân tỉnh. Cần bảo đảm cơ cấu của ban với những đại biểu là thủ trưởng của cơ quan, đơn vị có lĩnh vực tương đồng với chức năng, nhiệm vụ của ban. Đại biểu phải có am hiểu về lĩnh vực của Hội đồng nhân dân tỉnh và nội dung hoạt động của ban.

Thứ tư, nâng cao chất lượng hoạt động của tổ đại biểu Hội đồng nhân dân tỉnh

Tổ đại biểu giám sát phải căn cứ vào Hiến pháp, luật, văn bản quy phạm pháp luật của cơ quan nhà nước cấp trên, nghị quyết của Hội đồng nhân dân cùng cấp tại địa phương hoặc các vấn đề do Hội đồng nhân dân tỉnh hay Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh phân công

để thực hiện hoạt động giám sát. Tăng cường mối quan hệ phối hợp chặt chẽ giữa tổ đại biểu với Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh, các ban trong việc lựa chọn chuyên đề giám sát nhằm tránh tình trạng chồng chéo, trùng lặp về thời gian, nội dung, đối tượng chịu sự giám sát với Thường trực Hội đồng nhân dân tỉnh và các ban; tránh việc một đại biểu phải tham gia nhiều đoàn giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh.

Duy trì thường xuyên việc xây dựng chương trình công tác năm. Hằng tháng, quý phải xây dựng kế hoạch cho từng hoạt động. Công tác xây dựng chương trình giám sát của Tổ đại biểu phải có sự tham gia góp ý kiến của Thường trực Hội đồng nhân dân và các ban. Việc tổ đại biểu thực hiện hoạt động giám sát đã góp phần giúp nội dung giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh thêm phong phú, đa dạng; khắc phục dần tình trạng bỏ sót đối tượng và lĩnh vực cần tổ chức giám sát. Tổ đại biểu thể hiện vai trò là "cánh tay nối dài" của Hội đồng nhân dân tỉnh, giúp Hội đồng nhân dân tỉnh, các ban mở rộng phạm vi, hoạt động giám sát, phát huy tính chủ động trong hoạt động của mình.

Các tổ đại biểu cần nâng cao chất lượng hoạt động, nâng cao vai trò, chất lượng của từng đại biểu. Các thành viên trong tổ phải gắn kết chặt chẽ hơn; chia sẻ trao đổi thông tin, hỗ trợ lẫn nhau nhiều hơn. Mỗi đại biểu thể hiện đầy đủ trách nhiệm của mình trong việc nghiên cứu, tiếp cận các vấn đề của địa phương một cách toàn diện, sâu sắc hơn; khắc phục dần tình trạng đại biểu chỉ quan tâm đến những vấn đề thuộc lĩnh vực chuyên môn và thiếu quan tâm đến các lĩnh vực quan trọng khác □

(1) Báo cáo của Ban Văn hóa - Xã hội Hội đồng nhân dân tỉnh Bình Phước về kết quả điều tra xã hội học Đề tài khoa học: "Thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh Bình Phước"

(2), (3), (4), (5) và (6) Kết quả điều tra xã hội học của Ban chủ nhiệm đề tài: "Thực trạng và giải pháp nâng cao chất lượng hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân tỉnh Bình Phước"